

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

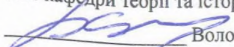
Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

Розробники:

Марина СОБОЛЕВСЬКА - д.соц.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри теорії та історії соціології
 Володимир СУДАКОВ.

Протокол № 13 від «27» 06 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні соціологічні теорії

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціальні технології»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «29» 07 2022 року № 8

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА
(підпис)

Викладачі: Марина СОБОЛЕВСЬКА, Євгенія МОРОЗ

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» 20__ р.

КИЇВ – 2022

1. **Мета дисципліни** - з опорою на теоретико-методологічні засади наукового вивчення суспільства, поглибити знання студентів про стан розвитку сучасної соціологічної теорії, ознайомити їх із актуальними тенденціями розвитку соціології, представити перспективи розвитку сучасного соціологічного теоретизування.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати основні етапи розвитку соціології, ключові напрямки класичного соціологічного теоретизування*
2. *Вміти працювати з науковою літературою та першоджерелами*
3. *Володіти понятійним апаратом соціологічної теорії*

3. Анотація навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна "Сучасні соціологічні теорії" є складовою освітньої програми підготовки фахівців освітньої програми «Соціальні технології» освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" за спеціальністю "Соціологія". Представлений в курсі матеріал - це, перш за все, зразки теоретичного дослідження в соціології і сучасного соціологічного стилю мислення. Кумулятивний характер соціологічного знання обумовлює як всебічну критику в сучасних теоріях попереднього теоретичного різноманіття, так і спроби здійснити в них "синтез" колишніх протиріч. Саме тому важливим моментом викладання дисципліни стає завдання адекватно представити сучасні теорії в контексті цілісності та єдності, підкреслюючи спадкоємність і поступальність розвитку соціологічного теоретичного знання. Зосередження на базових для соціальних наук темах дозволяє представити як різноманітність загальнотеоретичних і методологічних позицій, так і найширший спектр понять, що актуалізують проблемні для соціології питання (природа соціального, як можливого соціального порядку, структура соціальної дії) в сучасних теоріях, і формують «словниковий запас» всякого, хто має намір брати участь в сучасному теоретичному соціологічному дискурсі.

4. Завдання (навчальні цілі): дати розгорнуту картину ситуації в сучасному соціологічному теоретизуванні через ознайомлення студентів із основними напрямками розвитку сучасної теоретичної соціології.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК8).
- Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології (СК1)
- Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій (СК2)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Основні принципи положення провідних течій сучасної соціологічної теорії	Лекція, семінар, самостійна робота	Аналіз та реферування першоджерел	10
1.2	Специфіку цих течій в соціології та їх основних представників	Лекція, семінар, самостійна робота	Контрольна робота	20
2.1	визначати пізнавальний потенціал сучасних соціологічних теорій в дослідницькій практиці	Лекція, семінар, самостійна робота	Контрольна робота	30
2.2	оцінювати евристичні можливості сучасних соціологічних теорій в пізнанні соціальних явищ і процесів	Лекція, семінар, самостійна робота	практичні завдання (кейси)	20
4	здійснювати самостійно аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність	самостійна робота	практичні завдання (кейси)	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)				
	1.1	1.2	2.1	2.2	4
Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми (PH2)	+	+			
Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі (PH3)			+	+	+
Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач (PH4)			+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. активна робота на семінарських заняттях: PH1.1, PH1.2, PH2.1, PH2.2, PH4 – 40/24 балів
2. виконання контрольних робіт: PH1.1, PH1.2, PH2.1, PH2.2, PH4 – 20/12 балів (2 роботи по 10 максимальних або 6 мінімальних бали за кожну)

- підсумкове оцінювання: *письмовий іспит PH1.1, PH1.2, PH2.1 (у формі тестових завдань) – 40 балів максимум. Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) іспиту – 24 бали.*

- умови допуску до підсумкового іспиту: Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів за критично-розрахунковий мінімум – 36 балів для одержання допуску до іспиту обов'язковим є повторне складання контрольних робіт.

7.2 Організація оцінювання:

1. Активна робота на семінарських заняттях (теми 1-8) – протягом семестру
2. Контрольна робота 1 з теми 1-4 – після теми 4
3. Контрольна робота 2 з теми 5-8 – після теми 8

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
1. Особливості формування та напрямки розвитку сучасної соціологічної теорії.				
1	Соціологічна теорія: сучасний стан і шляхи її розвитку	2	2	8
2	Структурний функціоналізм: від теорії дії до загальної теорії систем	4	4	8
3	Конструктивістський підхід до соціальної реальності та інтерпретативні теорії соціальної дії	2	4	10
4	Дослідження глибинних структур соціальних процесів: структуралізм, постструктуралізм, постмодернізм	2	4	8
	<i>Контрольна робота 1</i>		2	
2. Синтетичні соціологічні теорії у XX ст.				
5	Неомарксизм в соціології XX ст.: критична соціологія Франкфуртської школи	2	4	10
6	Неофункціоналізм в соціології Дж.Александр та Н.Луман	4	4	10
7	Теорія структуризації Е.Гіденса	2	2	8
8	Теорія практики П.Бурдьо	2	2	8
	<i>Контрольна робота 2</i>		2	
	ВСЬОГО	20	30	70

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 20 год.

Семінари – 30 год.

Самостійна робота - 70 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Alexander J. Theoretical Logic in Sociology. 4 vols. - Berkeley: University of California Press, 1982-1984
2. Joas Hans, Knoebl Wolfgang Social Theory: Twenty Introductory Lectures. - Cambridge University Press, 2009. - P. 11-36, 37-140, 182-253, 290-358, 359-402, 403-441, 533-574, 753-791.
3. Ritzer G. Contemporary Sociological Theory. 3rd edition. - New York: McGraw Hill, 1992.
4. Social Theory Today/ Ed. by A.Giddens & J.H.Turner. Stanford, Cal., 1988.
5. Turner J. (ed.) Handbook of Sociological Theory. New York: Kluiver Academic / Plenum Publishers, 2004
6. Соболевська М.О. Неофункціоналістські та постструктуралістські теорії в сучасній соціології. Навчальний посібник. – К.: Дух і літера, 2010. – С.9-27, 107-150.

Додаткова:

1. Berger P. L. and Luckmann T. The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge. - Garden City, NY: Anchor Books, 1966.
2. Bourdieu P. Distinction. A Social Critique of the Judgment of Taste. Cambridge, Harvard University Press, 1984
3. Giddens A. The Constitution of Society. Outline of the Theory of Structuration. Cambridge: Polity Press, 1991.
4. Giddens A. Social Theory and Modern Sociology. Cambridge: Polity, 1987.
5. Lash S. Sociology of Postmodernism. L.: Routledge, 1991.
6. Luhmann N. Essays on Self-Reference. NY: Columbia Press, 1990.

7. Парсонс Т. Соціальна структура і особистість. - К.: Дух і літера, 2011. – С. 22-37, 82-115, 187-220.
8. Габермас Ю. Дії, мовленнєві акти, мовленнєві інтеракції та життєвий світ // Ермоленко А.М. Комунікативна практична філософія. – К., 1999. – С.287-324.
9. Гарфінкел Г. Дослідження з етнометодології. - Пер. з англ. - К.:КУРС, 2005. – С.1-40.
10. Шюц А., Лукман Т. Структури життєвіту. – Харків: Фоліо, 2018. – С.23-40, 75-108, 262-280.